

צח:

גיד הנשה פרק שביעי חולין

עין משפט
גרי מצוה

א (מ"י) מיט' הסלמת
משנה הקדומה הלכה טו:
פ"ב מ"י פט"ו הלכה טו:
מלכות אבות
הלכה טו (ט"ו) ט"ו י"ד
סמן טע' פ"ב:

שיטה מקובצת:

6 רעם אהל מחבשלה:
7 וללישנא בתרא
8 רוקימנא לתיק דבקרירה
9 אחרת: 10 ולתא מילתא
11 קמי' זתי: 12 דהא קים לן
כתי' מאחרי רבים: 13 אלא
מרבנן בעינן ששים והכי
נמי שמעינן: 14 דרעה
15 לומר דטעם בעיקר דקאמר
למי טעם גבור הוא אלא
טעם לך וזה קאמר דהא
בטל קמי' וסי' וכו' הי'ג
16 כשרי' בקדשים ואי' גיבור:
17 אף כשרי' קדשים בקי'
18 כרוע בשלה:

ריבנו גרשום:

אין בשלה אלא שלימה.
כלומר ללישנא קמא
שלימה שלימה תבטל
על האיל כלומר חתך
הוא והדר מבטלה על
האל. ואביעתי חיובא
דכ"ע מחתך חתך לה
ובטלה לה. מי סבר
בתרא איל וזה רשבי'
וזה סבר בקורה להוד
וקמי' דקאמר
אין בשלה אלא שלימה
דלישנא טהור לוי ובטלה
בקורה להוד. ללישנא
קמא אליבא דרבויי הכל
למנוח מן הזוהר בשלה
כי יחיה כי אכא בשוור
רו' שטאל בר בר יעקב
כמאה. מאן דאמר כששים
קסבר כלומר בשר ועצמות
ולא חיי אלא ששים
כי שפעם גרול יש בו
בזיעת ולא הוא ליה כל
האיל אלא כששים ונמרין
מיניה דאיסור תבטל עם
היתר ולא נאסר היתר.
קסבר בשר לבנה מיט'
משערי' בו דבורות מעט
כשר בו וזהו כאל
מאה חלקים בשר כבורות:
מיחבי' וזה היתר הבא
מכלל איסור. כלומר הזוהר
שנבטל עם האיל וזה
היתר הבא מכלל איסור
שחורות מוקדשין ואין
מותר לישראל ששתה
לכתן רוא והאיל שם
חולין תבטל עמו ואע"פ
מותר לישראל לפעוטי
מאי לא למעוטי בו
כלומר לאו לפעוטי כל
איסורין שבתורה שאם
תבטל עם היתר שאסור
אפי' ששים. אמר אבי
לא צריכא לר' יהודה
וזה כלומר הא דתנן
זהו היתר הבא מכלל
איסור לאו לפעוטי כל
איסורין שבתורה. אלא לר'
יהודה איצטריך לומרנא.
וליגמר מיניה ר' יהודה
לומר הוועו בשלה דבמה
התם בטל אפי' שהוא
מין במינו כך יהו בטלין
כל איסורין שבתורה איצט'
דמיין במינו. הא גלי רחמנא
ולתק בהתן מרם העיר
כי כלומר בטל השעיר
וכעט דם הפר מרובה
מבשרו לקרנות המזבח
מזכיר הכתוב דהשעיר
כדם הפר שהוא מין השעיר
ולא בטל ומיהו גמר
ר' יהודה דתנן כמיט'
לא בטל:

אין בשלה אלא שלימה. פירש בקונטרס דלא נמפרש בלחה
לשון ונראה לפרש דמשמע בשלה כמו שכל לר' דגושה
ומפיק ה"א כמו שיש לה כלומר כמו שיהא: דברוי' ע"ש
בהדי א"י מבטל' אה. לדין מקרא יולא מידי פשוטו אבל לאיכא
דלמרי דנקדשה אחרת מבטל לה
למנא קמא מוילא אותו מידי פשוטו:
כ"ד סבר מחתך אה והדר מבטל' אה.
פירש בקונטרס דהיינו מ"ק
ושלימה דקאמר היינו לדין מחתכין
לחמיכות והשתא לא היו מר סבר
קמא ללישנא קמא כמ"ס קמא דאיכא
דלמרי דהוי ר"ש ונראה לפרש מר
סבר מחתך לה והדר מבטל לה היינו
ר"ש גן יוחאי אבל מ"ק סבר דמבטל
והדר מחתך והיינו שלימה דקאמר
שתא מחבנת לאחר גישול והשתא
היו מר סבר קמא ר"ש גן יוחאי
כמו לאיך לישנא ומיהו ללישנא
בתרא דרין לומר שלימה היינו שלא
ימחנה מחיכות:

ומאן דאמר כששים סבר בשר
ועצמות בו. ללו דרשא
גמורה היא למילף מינה לענין מין
בשאינו מיני דטעם בעיקר דלוריייתא
דהכא מין נמינו הוא דמדלוריייתא
בעיליה ברובא בלש' כששים ומאה
קבלה הימה בלש' וחסמיה אהאי
קרא ומכל מקום פריך שפיר מהא
דמינו וזה היתר הגא מכלל איסור
משמע שיש כחן הימר דעלמא
אסור כיוצא בו: לאו אשעוטי ב'א
איסורין שבתורה. ואל"ת ומאי קושיא
דילמא היינו דוקא לענין שאין
מבטלין איסור לכתמילה והכא שרי
י"ל לישון זהו היתר הגא מכלל
איסור משמע מכלל דבר האסור
לאיכיל: מאן חיות דגמרינן טהא בו. וזף על גב דלחומרא
מקשינן כיון דאיכא לאוקומי קרא דדס הפר בעולין כרבנן בהקומן
רבה (מנחות דף כ"ג:) אית לן למילף מרועו בשלה אש"ג לנולקא וכן
בסמוך פריך (ט) דלדרבה יגמר מהכא לנולקא דאיכא לאוקומי
קרא דחטאת למר ומאה למר פוסק הטעם ואסמכיהו נמי אלא קרא ועוד
שלושה מינין (גיר דף ל"ו): לחומרא גמרינן דמדלוריייתא
ברובא בשי"א ואל"ת הא תינה בנינו אבל בשאינו מינו לא בעיל
דעס בעיקר דלוריייתא וי"ל דלאו דרשא גמורה היא כדפרישית
ולענין מין נמינו גמרינן לחומרא ובשאינו מינו קים להי דביות
מששים למר ומאה למר פוסק הטעם ואסמכיהו נמי אלא קרא ועוד
דומינן פוסק נפחות מששים או ממאה א"כ הא דילפינן לאסור עד
ששים ומאה חומרא בעלמא הוא: ר"ב אפי' א נצרכא א"א
אשעם בעיקר דבקרשים אסור. פירש בקונטרס דהוה למעוטי שאר
קדשים אבל חולין שפיר ילפינן מיניה למאה וששים דמדלוריייתא בעילי
ברוב וילפינן מהכא להחמיר דלא ליבטל אלא נמאה וששים משמע
דר"ל דעסם בעיקר דקאמר לאו ו' לטעם גמור הוא דהא בעיל נמאה
וששים אלא טעם כל דהו קאמר וגם ל"ל דכ"ג אסור בקדשים וע"ג
דלא הו אלא משאו וי' פריך וליגמר מיניה היינו דלישתרו אה (ל) נצרכ'
קדשים בק' וס' כרוע בשלה והשתא תימה כיון דהכא לא איירי
בעס גמור אלא בכל שהוא מי דחקו לפרש דרבה אית ליה טעם
בעיקר בחולין לאו דלוריייתא כיון דהכא לא איירי בעסם גמור אלא
בכל שהוא כדפרישית ועוד תימה דעל כרחיך אין כל שהו אסור
בקדשים דלא אסר בשמהו אלא עולין דוקא לרבנן בענין לר'
יהודה כדלמרינן בהדיא בהקומן רבה (מנחות דף כ"ג:) וכן כ"ב
ואכלן פטור וקאמר שמע מינה נתן טעם ברוב לאו דלוריייתא אלמא משמע דלפילו כדי נמינת טעם לא אסר בנינו חרוע בשלה וחטאת
דשמעתינן נמינו עסקינן ועוד אמר בהקומן רבה (מנחות דף כ"ג:) שתי מנחות (ס) שנקמנו ותבעדו דבעל ברוב לרבנן דלמרי מין בנינו בעיל
אלמא אין כל שהוא אסור בקדשים וכן בכמה דוכתי ונראה לפרש דהכא איירי בעסם גמור דבקדשים אסור מקרא דחטאת והוא הדין
דבחולין אסור מקרא דמשרת אלא נקט קדשים משום דברוע בשלה דהוי קדשים קאי והכא שרי דפעמים שחורות ומקתא מן האיל
הו חוץ לרובו ועומן הורוע טעם נמה שחון ויומני נמי שיש משמנות חרוע הרבה לא אותו מקתא עד שלא יאה רובו באותו
מקתא לבעלו ובכל ענין שיבטל היתר הכתוב ורבה לא פליג אר' יוחנן דמשרת אהא לטעם בעיקר ודרשה גמורה היא ולא אסמכתא
דמד"ע דשמע לרבנן דדרש לה להיתר מנטרף לאיסור דלקי והוא הדין דלרבנן דמוקי לה לטעם בעיקר נמי לקי והא דלמרי אביי
בפרק כל הבשר (דף קמ"ד ק"ה) ש"מ טעמו ולא ממשו בעלמא דלוריייתא דהי דרבנן מבשר כחלב מאי טעמא לא גמרינן להו דחדוש הוא א'
חדוש הוא וע"ג דליכא נתן טעם נמי אמר (י) ק"ך רבה דרש גישול אסרה מורה פירוש לעולם דרבנן התם ידחוי בעלמא הוא כלומר מאי
לא מתיק ובפרק בתרא דמסכת ע"ו (דף ס"ו) דלמרי רבי יוחנן טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקין עליו (י) ויהיינו בנינו דמדלוריייתא ברובא
בטל וטעמו וממשו דקאמר התם דלוקין כגון שהאיסור בעין ומכירו וכי קמי טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקין עליו
ה"ה אפילו טעמו וממשו אס אין מכירו אלא מילתא דפסיקא נקט בכל ענין אי נמי נקט ולא ממשו לרבותא דאפי' אסור
ועוד

אין בשלה אלא שלימה ר' שמעון בן יוחאי
אומר אין בשלה אלא שנתבשלה עם האיל
דכולי' עלמא בהדי איל מבטל לה מר סבר
מחתך לה והדר מבטל לה ומר סבר מבטל
לה והדר מחתך לה ואי בעית אימא דכ"ע
מחתך לה והדר מבטל לה מיהו מר סבר
בהדי איל מבטל לה ומר סבר בקדרה אחרת
מבטל לה ללישנא קמא אליבא דרבויי הכל
ללישנא בתרא אליבא דרבי שמעון בן יוחאי
מאן דאמר כששים סבר בשר ועצמות
בהדי בשר ועצמות משערינן והוה ליה
בששים מאן דאמר במאה סבר בשר בהדי
בשר משערינן והוה ליה במאה ומי ילפינן
מינה והתניא זהו היתר הבא מכלל איסור
זהו למעוטי מאי לאו למעוטי כל איסורין
שבתורה אמר אביי לא נצרכא אלא
לרבי יהודה דאמר (ב) מין במינו לא בטיל
קמ"ל דהכא בטיל וליגמר מיניה גלי
רחמנא וילקח מרם הפר ומרם השעיר
תרוייהו בהדי הדדי נינהו ולא בטיל ומאי
חיות דגמרי' מהאך ליגמר מוהאי (י) הדרוש
הוא ומחדוש לא גמרינן אי הכי למאה וס'
נמי לא ליגמר אטו אנן קרובא גמרינן
לחומרא ליגמרינן דמדלוריייתא ברובא בטיל
רבא אמר לא נצרכא אלא למעם בעיקר
'דבקרשים אסור קא משמע לן דהכא שרי
וליגמר

אין בשלה אלא שלימה. לא נמפרש בלחה
לשון ונראה לפרש דמשמע בשלה כמו שכל לר' דגושה
ומפיק ה"א כמו שיש לה כלומר כמו שיהא: דברוי' ע"ש
בהדי א"י מבטל' אה. לדין מקרא יולא מידי פשוטו אבל לאיכא
דלמרי דנקדשה אחרת מבטל לה
למנא קמא מוילא אותו מידי פשוטו:
כ"ד סבר מחתך אה והדר מבטל' אה.
פירש בקונטרס דהיינו מ"ק
ושלימה דקאמר היינו לדין מחתכין
לחמיכות והשתא לא היו מר סבר
קמא ללישנא קמא כמ"ס קמא דאיכא
דלמרי דהוי ר"ש ונראה לפרש מר
סבר מחתך לה והדר מבטל לה היינו
ר"ש גן יוחאי אבל מ"ק סבר דמבטל
והדר מחתך והיינו שלימה דקאמר
שתא מחבנת לאחר גישול והשתא
היו מר סבר קמא ר"ש גן יוחאי
כמו לאיך לישנא ומיהו ללישנא
בתרא דרין לומר שלימה היינו שלא
ימחנה מחיכות:

אין בשלה אלא שלימה. לא נמפרש בלחה
לשון ונראה לפרש דמשמע בשלה כמו שכל לר' דגושה
ומפיק ה"א כמו שיש לה כלומר כמו שיהא: דברוי' ע"ש
בהדי א"י מבטל' אה. לדין מקרא יולא מידי פשוטו אבל לאיכא
דלמרי דנקדשה אחרת מבטל לה
למנא קמא מוילא אותו מידי פשוטו:
כ"ד סבר מחתך אה והדר מבטל' אה.
פירש בקונטרס דהיינו מ"ק
ושלימה דקאמר היינו לדין מחתכין
לחמיכות והשתא לא היו מר סבר
קמא ללישנא קמא כמ"ס קמא דאיכא
דלמרי דהוי ר"ש ונראה לפרש מר
סבר מחתך לה והדר מבטל לה היינו
ר"ש גן יוחאי אבל מ"ק סבר דמבטל
והדר מחתך והיינו שלימה דקאמר
שתא מחבנת לאחר גישול והשתא
היו מר סבר קמא ר"ש גן יוחאי
כמו לאיך לישנא ומיהו ללישנא
בתרא דרין לומר שלימה היינו שלא
ימחנה מחיכות:

מסורת הש"ס

א) ולקמן ק' ו"ט"ג:
ב) ספסיס מד... (א) ו"ט"ג
ג) מ"ק נמחת פנ. ד"ה מה
המל' ותיס' ותיס' למ.
ד) ד"ה ז"ל. (ד) ו"ט"ג ק"ה.
ה) ו"ט"ג נמאה וששים.
ו) ו"ט"ג נמאה וששים.
ז) ו"ט"ג נמאה וששים.
ח) ו"ט"ג נמאה וששים.
ט) ו"ט"ג נמאה וששים.
י) ו"ט"ג נמאה וששים.

תורה אור הש"ס

1. ויצא אל המזבח אשר
לפני י' וכפר עליו ולקח
מדם הפר ויזרם השעיר
ותן על קרנות המזבח
סביב: ויקרא טו ז'
ה' ו"ט"ג נמאה וששים.

הגהות הב"ח

א) ה"ה ד"ה ולישנא
בתרא וי' ויבטל מועט.
ב) ד"ה דעמי ד'ל כוה לפרך
אם את מילתין עמית
מחורבין כן כ"ב מילתים
מחילא וי' אין בו מלה
אבל כ"ה מילתין פ' ג' מיניס
נמתי' מחתך קיפאי ו' דלף
שנמתי' וזעו דין משערינן
אין מ"מ (אין) עמית איל
משערינן וי' א"ל ליה
שפיר' שפירע נפח מעט
וקי' לין נמתי' פ' נפח
דף דמ' ט"ג: (ב) ד"ה
מחור וי' היתר לטעל:
(ג) ד"ה ד"ה מ"י וי'
פרך אדרבה דגמרינן:

אע"י רש"י

אישלפולין. ע"ה הש"ס